

Apstiprināts:

„Baltijas Semkopija” Administrācija, Ār-Rīgas Kalku-celā
№ 14, Puhziņģu Gederta un beedra grahmatu-bodē. Ves-
tam Rīgā: Altberga un Kapteina grahmatu-bodis. Zitās
pilsetās: wifās grahm.-bodis. Uj lauceem: pee pagastu-
maldem, mahžitajem, skolotajem, zc.

10. gads.

Rīgā, 25. janvārī.

Matkā ar peesahitfhanu par pasi:

Ar Beelkumu: par gadu 3 rubl., bej Beelkuma 1 rubl. 60 kap.
Ar Beelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., bej Beelkuma 85 kap.

Matkā ekpedizija un grahmatu-bodis faneot:

Ar Beelkumu: par gadu 2 rubl. 50 kap., bej Beelkuma 1 rubl.
Ar Beelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., bej Beelkuma 55 kap.
Beelkums ween par gadu 1 rubl. 50 t., par 1/2 gadu 80 kap.

Baltijas Semkopija redakcija, administrācija un ekpedizija atronahs Ār-Rīgas Kalku-celā Nr. 14.

Saimneezibas nodala.

Jahnu rudsi.

Jahnu rudsi jasehji it agri, wiflabal ap jauneem
Jahneem. Zaur to panahkam dashadus labumus.
Weenlahrt, til agri fehti rudsi pee dauds jeb mas drehgna
laika isdod starp 15. un 20. augustu brihnum brangu
saku baribu, zaur ko stipri ween war pawairot flauza-
mo gowu peenu, kas ap scho laiku gandis eedamas sah-
aistrubht; otrlahrt atkal til agri fehti rudsi brihnum stipri
eefakrojās un tapehzi ari reti kad issalst. Tapehzi tad
ari Jahnu rudsi wehl war audsinat tahda semē, lured
zitas rudsi sortes, pahral dauds humufa dehl, drofchi
wairs newar feht.

Jahnu rudsi ir, pee isdewiga laika, gandrihi tilpat
raschigi, ka zitas rudsi sortes. Tomehr pee tam ja-
eewehro wehl dashas buschanas.

Wifpirms pee Jahnu rudseem nedrihst mehflu tau-
pit, tapehzi ka tos til agri fehi; mehflus tauhidami no
Jahnu rudseem nekahda preeka nepeedshwofim. Ta ka
rudsi pee tam ipilda diwejadu usdewumu, aug diwas
wafaras, tad ari tee stipri jamehshlo. Jahnu rudseem
wajaga masafais 1/2 mehflu wairak, nekā zitam rudsi
sortem; labi bus, ja pee kubis mehfleem peedosi wehl
pa pus maisam supersofatu klahst, lai graudi butu jo
pilnigi un smagi. Dashi mehds Jahnu rudsius ka otru
labibu feht. Ta tihra mulkiba. Ta ka Jahnu rudsi
stipri jamehshlo, tad ari tee it ihpafchi derigi, uš abholina
maishjuma, pee kam wehl tas labums, ka sahlu maish-
jumu, bet it ihpafchi timotinu, ar rudseem reisā war
isseht, pee kam sahle brihnum brangi eefel un dauds
drofchal attihstas, nekā kad to tilai nohlofcha powofari
fehji; ari abholina waretu ar rudseem reisā feht, tomehr
wifai labi tas nawa, jo kuplee rudsi abholina par dauds
nomahz, zaur ko abholina stahdini ir par dauds nespeh-
zigi un seemā weegli issalst.

Ta ka Jahnu rudsi semi stipri mehshlo, tad rudsi
jasehji reti, zitadi tee fakriht weldre un isdod tilai falmus.

Uš puhriweetu peeteel 1/2 lihds 1/4 puhra fehklas.
Bet ta ka pee til retas sehjas mas ween salas baribas
panahktu, tad rudseem weejauz klahst kahdu wafaras
stahdu, kas ahtri attihstas un par seemu atkal issalst.
Tur, kur augustā wehl naw jabaidas no naktis falmahm,
rudseem war weejaukt pa 1/2 puhram Skoteeshu waj
Ihru grekus un pa 1/2 puhram aulu waj meeshu. Pee
mums beeschi augustā jau ir naktis falmahm un tapehzi
rudseem war tilai 1/2 lihds 1/2 puhra ausu un meeshu
jeb ari weenas waj otras labibas weejaukt klahst. War
nemt ari pus ween til duudi meeshu waj ausu un tad
bej tam wehl, pee tagadejās ezeschanas jeb semes pee-
rullechanas, isseht 10 mahzinas balto finepu jeb wafa-
ras rapshu.

Treshlahrti jaewehro, ka scho maishjumu, t. i. ru-
dus, rudeni nedrihst par dauds ilgi plaut. Nekad to
nedrihst pehzi 15. septembra darit; wiflabal, kad ar
plauschānu jau 1. septembri nostahjas.

Ihpafchi zaur wehlu plauschānu pasaudejām daudi
graudu. Noplautam rudsi stahdinam wajaga lihds see-
mai atkal eefelt, lai tas tuliz pawasari waretu tablat
attihstitees. Tapehzi tad ari jau pee mums rudeni noplau-
tajōs rudsi laukōs lopus wairs nedrihst ganit, ko deen-
widōs gan daro, jo tur labiba ahtri ataug.

Saprotama leeta, ka lopus war tilai gluschi faufā
laikā laist uš rudsi lauka, aitas jadsenā pahahwigi ap-
lahrt. No Jahnu rudseem ir brihnum brangō flahb-
feens.

Kā war pasht, waj gowōs gruhfneja waj nē.

Wiflabalā un weenlahrshahā pahshchanas shime ir
gowōs peens. Poxem glahsi uhdena un tehjkaroti gowōs
peena un lej tad peenu lehnam gar glahses malu glahsē.

Gruhfnejas gowōs peens notel gar glahses malu lihds
dibinam, vazelas tad atkal uš augshu un famafas leh-
nam ar uhdeni; bet ja gowōs naw gruhfneja, tad peens
ar uhdeni fatidamees, tuliz ar to famafas. Schi bu-
schana deesgan swariga. Dashs labi pahrdod, nesina-
dams, weefneklam gruhfneju gowi un patura mahjās
alawizu. Zaur to abeem noteel leela flahde.

Wefelibas padomees.

Smadsenu un meega kopschana.

Pareisa smadsenu kopschana nomoda esot un gulot
ir loti swariga buschana, jo smadsenes pozet zilweku
pahrl opu; no smadsenem atkars wifa muhfu gariga
dshwofchana (darbiba), domaschana, juschana un gribe-
schana; smadsenem ir ari leels eespaids uš meefas baro-
schānu.

Smadsenu darboschānās faweenota ar pahahwigu
smadsenu weelas patehreshānu; schi patehretā weela ja-
atjauno, lai smadsenes woretu uš jaunu darboschānōs
usmudināt; patehreto smadsenu weelu atjaunoshāna war
pilnigā mehra notilt tilai smadsenem meera esot, zilwe-
kam gulot; preefsh smadsenu atjaunoshānās wajaga
tahdu weelu, uš kahdahm tahs fastahw; asinim wajaga
schihš weelas peewesh smadsenem; patehretās smadsenu
dabās asinim wajaga aishwadit projam; zaur pahrliezigu
smadsenu nopuhleschōnu (pahrliezigi stipru jeb pahral
ilgi peeturofchu kairinashānu) tahs toy beidsof bes jeh-
gās; ja smadsenes nedarbina nemas, ja tahm pahah-
wigi lauj flinkot, tad tahs ari kreetni nebarojās un galu
galā nemas wairs nespehji darbotees; galwas eewaino-
jumi, nifnis koršums un aukšums war smadsenem it
weegli kaitet.

Domaschānās sira pee smadsenu kopschānās newar
nemas wifpahriga likuma nofagit, jo smadsenu weelas
qudsinashāna un boroshāna ir pee dashadeem. zilwe-
keem loti dashada, tāpat ka smadsenu aishustinamiba
un darbības spehls. Tikai til dauds gan war sagit, ka
tahdam, kuresch pee un pehzi gariga darba ir pahral aish-
ustinatōs jeb juhtas noguris, newar gulet, dreb, reibst,
sajuhit galwas sahpes, dulumu, ir loti wahrigs pret
siltuma un aukšuma mainishānōs, wajaga ilgala laika
meera, lai nopuhletās un patehretās smadsenes waretu
atkal atjaunotees. Saprotama leeta, ka atpuhshānās
brihdīs jaecgrofa pehzi smadsenu nopuhleschānās stipruma
un ilguma. Dauds laushu, neewehrodami dabās
likumu, kuresch profa, ka smadsenes pehzi pahrah-
datā darba peenahlofchā mehra ja-atpuhtina,
ir palikuschi mulkigi un ahprahrtigi. It ihpafchi tah-
deem zilwekeem, kureem mas asinu, jafargajas no pah-
leezigās smadsenu nopuhleschānās. Bet wifswarigalā
leeta ir pareisa smadsenu kopschāna behrna gaddōs.

Prahta aishustinashānās un kairības nogurdina
loti stipri smadsenes, it ihpafchi pehzi garigās darboschā-
nās. Tapehzi fargajees jo stipri no dusmoschānās,
behdoshānās un baikoshānās. Tas jaewehro it ihpaf-
chi tahdeem, kuru smadsenes wairs naw gluschi wese-
las, ko war nofahrst no tam, ka tahs weegli aishusti-
namas jeb faharinamas. Bet loi neweens nedomā, ka
weefshu, teatru, konzertu apmekleschāna, tahli zelojumi
un patihfamu stahstu lastschāna smadsenes apmeerina;
zaur to smadsenes apmeerina tilai uš kahdu brihdi, bet
wehlak tahs ir wehl gurdenofas. Ahtra smadsenu aish-
ustinashāna, nekahrtiga, nepahahwiga dshwe ir sma-
dsenem loti kaitiga.

Zilwekeem, kuzi fawās smadsenes jau zitadi stipri
nopuhle un stipri fahairina, jafargajas no pahrata aul-
stuma. Pahrafs aukšums ir nerwu un smadsenu nif-
nakais kairinatājs. Deemshel aukšumu dauds laushu
wehl eeskata par nerwu spehzinashānās lihdselli. Ar
aukstu uhdeni aplahidamees, aukstā uhdeni masgada-
mees (pededamees) gan juhtamees spirgtali, bet tas
nahfās weenigi zaur to, ka aukšums nerwu un sma-

dsenes fahairina; wehlak juhtamees jo gurdenaki. Tikai
nebus domat, ka peldechāna, norihweshānās ar aukstu
uhdeni u. t. t. it nekad nebutu weetā. Dasham un
dashā reisā tas wifš loti derigs, wajag tilai smat, ka
un tad, ko pahrtigs ahrist waresh noteikt. Wifš saji-
tais shmejas uš rihlofchānōs ar aukstu uhdeni, ko zil-
weks padara fawā nesinashānā. Dashi no auksta uh-
dena pat tā eekemti, ka tee pahahwigi tajā guletu.
Kahdus gadus tee ari ir it spirgti, bet wehlak wizu
spehls un spirtums pasuhd jo ahtrak, tee nowezo un
nostimo azim redsof, wizu galwas un mugurkaula sma-
dsenu darboschānās naw wairs kahrtigo, dashi sajuht
pat pahrtā. Ari stipri dshreeni kairina smadsenes
prehdabigi, zaur ko tahs, ja stiprus dshreenuē banda
leelā mehra un arweenu, nogurū; bet lihds ar to nostah-
jas ari wifa gariga darboschānās. Ari stipra tehja
un kashja kairina smadsenes; tapehzi weegli fahairina-
meem zilwekeem, kuru smadsenu darbiba naw pilnigā
kahrtibā, no schem dshreeneem jafargajas. Wifmasaf
kairiga no schem dshreeneem ir kashja.

Prahta aishustinashāna, ja ta noteel pahral stipri,
kairē arweenu smadsenem, tapehzi tad ari pehzi tahdās
prahta aishustinashānās smadsenem jatauj ilgaku laiku
atpuhstees. Wahrigās, weegli aishustinamas smadsenes
eefairina wifwairak augstakee pahrti, azis un aukšs jeb
redshāna un dshredshāna, bet tāpat ari nifnas sahpes.
Tahdeem zilwekeem jafargajas no sposhuma, konzerteem
u. t. pr. Beeshi ween smadsenes fahlimst jo grehti
zaur nesahrtibu mihleshibas baudishānā; tāpat ari flimi-
bas schof sira ir dauds reis smadsenu un gara kaitem
par zehloni.

Ja nu gribam, ka pee smadsenu darboschānās
patehretā smadsenu weela taptu jo pilnigi atkal atjaun-
ota, tad labahm, barodomahm un pilnigā mehra flah-
belki faturoshahm asinim wajaga kahrtigi smadsenes eete-
zet un, pehzi wajadšigo weelu peeweenoshānās, wezās
nederigās weelas atkal aishwest projam. Ta tad jaruh-
pejas, ka asinis jo swabadi tezetu zaur smadsenem, ka
asinim butu tahs weelas, uš kurehm tahs fastahw, un
ka plauschās netruhktu flahbelka.

Asinu tezeschānu zaur smadsenem war wiflabal uš-
turet zaur dshlu, spehzigu dwashoshānu. Bet dwasho-
schāna naw jaisdara ar waru, ar to wairak reischi deenā
ja-apradinajas. Loti labi ir, kad mehshā pahstajogotees
tihru gaisu war eedwahshot. Pee tam, sinams, beeschi
ween jadsar ari uhdens waj ziti uhdeni faturoshchi dsh-
reeni, lai asinis butu jo schelshstas un waretu weegli
tezet. Ka asinu atpafal tezeschānu nedrihst apgrehtinat
zaur kalla un kruhshu fashahngschānu, ta sapro-
tama leeta.

Smadsenu barības weelahm wajaga faturet olās
baltuma weelas un sofforu faturoshchus tautus. Wif-
labal preefsh tam ir dauds fweesta datu faturoshch jeb
treknis peens un pahlsu augi (sira). Sinamo leeta,
ka schihš weelas zaur gremoshānu wajaga tā fagata-
wot, ka tahs asinis nonahktu mehrtim attapigā weidā.
Kahrtiga smadsenu baroshāna neatkars no derigahm
barības weelahm ween, bet ari no barības kreetnās fa-
gremoshānās. Scheitan jaewehro tas pamata likums,
ka newis to usnemam fawās meefās, ko ee-ehdam, bet
tilai to, ko fagremojam.

Smadsenem wajaga preefsh wizu darboschānās
labi dauds flahbelka jeb dshwibas gaisa un tapehzi ari
wizu darboschānās toy wahjata, jo asinis masaf flah-
belka. Tas redsams ari no tam, ka mehš faulei spih-
dot mehshā gaisu eedwahshodami topam daudi spirgtali,
lamehr netihra, smirdoshā gaisā galwa top pawifam
dula, smadsenu darbiba gluschi nostahjas, tapehzi ka ne-
tihrais gais aishden uš asinim flahbelki. Preefsh sma-
dsenu baroshānās ir no jo leela swara asinu thrischāna
aknās, jo ja tas nenoteel pilnigi, tad asinis paleef daudš
asinu kunkulishu un netihrumu, kas flahbelka eekuh-
schānu asinis apgrehtina. Ta ka pee wehdera kaitem

pagasta wezara fehdelti pee pagasto amatu wihru wehleshanahm; tagad mums atkal ta sawadi isleetas ta buschana, ka draudles teefa atdewuse muhsu pag. teefas preekschneefa fehdelti wihram, kuru ne pagasti eewehlejis, nedi pastahwofchee lifumi, pehz muhsu domahm, atlauf wehlet. — Zeen. lastajeen pehz daudifabritigu aprafstrem jau pasihstama muhsu pagasta waldes fahrtiba — un is fcha rakfa bus nogeedams, fahda fahrtiba muhsu pagasta teefa. Augstako instantfchu zitazijos gan top ar weerigās teefas sehgele stampeletas, bet tahs nedabu nekahda numura. Ja nemaldamees, skrihwera jeb rakftu wedeja lihguums un gubernatora sirkularis nofaka, ka protokolu norakfti bes malkas isdarami, bet tagad tee ja-aismalka. — Strihdus leetas protokoli top dafcheem prahwoneefem leegti, laut gan Waldofch Senars no 8 now. 1878. sem Nr. 38539 zaur ukafu pawehlejis prahwoneefem protokolu norakftus isdot. Zaur to dafcham pat ir negritofcham jaclaischas weltigās prahwas. B. Jugleneets.

Labibas isfehjuumi un isfchlumi Kursemē. Jfsehja rudenī 1882. gadā:

128,495 fchetwertu rudsu un
28,982 " kweefchu;

pawafari 1883. gadā:

112,271 fchetwertu meefchu un
96,335 " ausu.

Jstahla rudenī 1883. gadā:

798,157 fchetwertu rudsu,
147,978 " kweefchu,
690,739 " meefchu,
816,293 " ausu.

Preeksch Kursemes eedfihwotaju ufturas aprehkinats:

479,356 fchetwertu rudsu,
48,100 " kweefchu,
282,883 " meefchu,
199,022 " ausu.

Preeksch alus un brandwihna isgotawofchanas aprehkinats:

34,529 fchetwertu rudsu,
11,784 " kweefchu,
77,441 " meefchu,
214,131 " ausu.

Ja nu no isfchluma fehllu atflaita nost, tad pahrdofchana atleek:

155,212 fchetwertu rudsu,
59,183 " kweefchu,
218,349 " meefchu,
307,296 " ausu.

Wiflabalee rubin plahwumi, un proti, 8 graudi, bija kuldigas, Talsu, Alsputes un Grobinas aprinkds, wifflitakee (tikai 4 graudi), Dobeles un Jaunjelgawas aprinkds. Wiflabatalee kweefchu plahwumi — proti, 8 graudi, bija Alsputes aprinkti, wifsnabadfagalee zitadi augligaja Bauskas aprinkti (tikai 3 graudi), Alsputes un Grobinas aprinkds isfuhla 9 graudus meefchu, Jlustes un Wentspils aprinkds tikai 4 graudus. Alsu plahwumi bijufchi wiflabaki. Grobinas aprinkti 11 graudu, Tukumā un Alsputes aprinkds 10, Kuldigas un Talsu aprinkds 9, Bauskas aprinkti 8, Dobeles aprinkti 7, Jaunjelgawas, Jlustes un Wentspils aprinkds 6 graudi. — Kartufeki noaugufchi pufshbi labi: isfahdits 176,531 fchetwertu, eewahlii 781,578 fchetwertu.

Tapehz tad ari gubernas walde laufchu ufturas fna naw nekahdus fewifchfus fokus fpehrufe.

Semgale, it ihpafchi ftrarp Jelgawu un Bausku, sagki un laupitaji strahda par daudi traki sawus tumfchos nofeefstibas darbus. Kroza Wirzawas Swirlaku fainneefam pehrn isfagtas no isobas dafchadas drabnas ap 40 rublu wehrtiba; sagki noferki un nodoti teefahm. Bijufchi kahda puifcha beedri, kuresch pee Swirlaka kalpojais. Drabnas isfagtas is otra gala istabas, mahju laudim mahjas esot, bet tee nebijufchi ta gala istaba. — Ta pascha pagasta Puhfchu fainneefam no stolla isfagti diwi ftrigi, weens 120, otris 200 rublu wehrtiba. Sagki naw noferki, bet, ka leetas, bijufchi ehlas pasineji, jo naw laufufchees eefschpa sa fiprajahm stalka, bet pa mafak apstirinatam lopu kuhst durwim. Gandrihb domajams, ka saglis tikai weens bijis, jo panehmis tikai diwus ftrigus. — Nupat atkal Mas-Glejas arendatoram nosagtis bullis ar gowi. Bullis jau rudenī weis projam, bet, ka jau bullis ftruhgalwigs budams, naw saglim jeb sagleem pahrdofchu tiktai gahjis lihdsi. Pehz domajama zihniza bullis tomehre ufwarejis un ta nahjis atkal ihpafschneefa rokās. Bet, ka jau arweenu, to wara ne-eepehji, to isdara wiktiba. Sagki apmeklejuschi otreis minetas muifchas arendatoru, un ar labaku sekmi. Pasihstama leeta, ka bullis labprahst eet gowim lihdsi. Tapehz panehmufchi gowi un bulli un nu ari aifwedufchi projam. Sagtee lopi atrasti Jelgawa pee kahda Schihda, kuresch agral pee Mas-Glejas muifchas arendatora par moderneeku bijis. Schihds, bullis un gowis gan tulka

nodoti fwehtas hermandatas usfuhlofchana (polizija), bet tagad wif trihs barojotees atkal katris sawas wezajas mahjas. — Jozigaks atgadijums notizis ar kahdu fainneeku. Brauzis ar puif un dimjuhga oriti no Jelgawas mahjas. Peeturejuschi ari pee ta fawzama Lapu frogus un tur ar pasihstameem un usfihomeem firtogateem eemetufchi kahdu „granifistu“, ta tautos wihrs fata. Par nelaimi fainneeks bijis til neufmanigs un nardu mainidams iswizis warawihfnes krahjas krahotas kairines. To laifam pamanijuschi kahdi blehichi. Pnifis, ahra ftrigus usfuhlodams, noslaukfces, ka kahdi tehwinai fawmajas un no frogu aifbrauz wizeem na preekschu, un tadehl dewis fainneefam padomu, braukt pa zitu zelu, jeb ari pa nakti palikt turpat frogā. Saimneeks ar to nebijis meera, bet eegulees orite un lizis few wifuf fakraut orite budamos fufchhos maisus un dafchus zitus eepirkumus. Tad laidufchi wala, ko ween ftrigi mahf fkreot. Pee Tihdu tiktai (loti nedrofska weeta, ftraru Wez-Platonu un Kroza Wirzawas Muhdifu stolu) brauzejus apturejuschi diwi leelahm rungahm apbrunojuschees tehwinai un wajajufchi puifim, kur fainneeks. Puifis atbildejis, ka fainneeks palizis frogā. Rasbaineeki, kuru faradees daudis wairaf, to naw tizejuschi, bet domajufchi, ka fainneeks eepreeksch bihtamās weetas isfahpis is ra-teem un na kahdu fahnu zeliau dewees ar lihlamu ap „tiktai“, aif kura drihst mehsh beidfas un eefahlas Petermuifchas un Wez-Platones lauki. Tapehz pawadijuschi puif lihdsi flajuwam un tur gaidijufchi us fainneeka. Bet kad tas ari pehz ilgaka laika ne-eradees, tad walaidufchi puif wala. War gan domat, kahdas hailes fainneeks iszeetis orite sem wifuf uskrautahm leetahm guledamas. S. —

Peterburga. „Bet. Gafeta“ ftrao fchahdu notikumumu. Pagahjuscha nedeka walfstbanka nonahza kahds kaufmanis ar zelafomu pahrdofcheem un wehlejahs runat „direktoru“. Portije, kom bij eedemis wefelu rubli, atteiza, ka „direktora“ azumitlki ne-efot. „Zufsu godiba, kadehl Jums wajaga direktora?“ kahds peebilda. „Waj warbut efeet winnejuschi?“ „Taisni ta,“ kaufmanis atbildeja, „pilnigi ufminejakt, winneju 75,000 rublus.“ Shi ftrao pufstin ispaudahs pa foridoru foridoreem, un wefels duzis laufchu feidsahs, wehledami laimes. Kaufmanis, ftrams, ari netaupija rublu gabalu, tos isbalidams pa kreifo un labo. „Esmu winnejis 75,000, un fche ir mana bilete,“ wifsch pehdigi greefahs pee kahda bankas eerehdna. „Ka nahjeet uf domahm, ka efeet winnejuschi?“ eerehdnis plezus raufstidams, atteiza. „Bilete Nr. 6, ferija Nr. 11,217, winnejufe 75,000, un juhfu billetes ferijas numurs ir 11,317.“ „Kas man par dofu, esmu winnejis 75,000,“ kaufmanis teepahs, is lefchas iswifldams awifes „Kijewskan“ numuru, kur ari teefcham bij losams ferijas numurs 11,317 ar 75,000 rublu winnefu. „Ta ir drufas fuhda, zeentjamois fungs,“ eerehdni peebilda. Peewihlees kaufmanis, kas tadehl ween atbrauzis Peterburgā, lai dabutu sawu winnefu, nokritis ka no debefim un wefels trihs deenas fchuhpojais, eefam brauzis atpatak mahja.

No Kaunas. Weza gada beigās pee mums eeradahs sawas prezineeks, kahds Wahzu jaunelis, wahrdā S., pehz sawa amata kurepneeks. Wifsch nometahs pee mahjas ihpafschneefa Sch., tam 2 istabas noihredams. Kad nu S., ka amata wihrs, jau wairaf nekā nedeku bij nodfihwojis bes darba un ftraru deenu til wakarā pahrdahza mahja, tad mahjas fainneeka domas greefahs pee wina, apwajatees pehz pafes. Kahda wakarā, kad S. no pilfhtas pahrdahza, fainneeks eeradahs pee wina, sawu nodomu ispidit, un luhdsi pehz pafes. S. it mudigi isfehma is kabatas naudas mafu, kura wairaf fimeeku atradahs, atfchir diwus no teem un, fainneefam pafneegdamas, it laipni luhdsi, lai peenemot naudu droschibas dehl, kamehr winaam paf neatfellefhot, un lai nedomajot neka kauna. Saimneeks, redsedams jawno eemihneeku ka naudas wihru, tam ufzijas, paleek it laipns un apfehshas pee fcha kahdu brihwiau parunatees. Par fcho un to runajot, S. fahf ftrahst, ka efot nodomajis prezetees, un ja negadifchotees atrast lihgawu, tad drihst aifstahfhot Kaunu. Saimneefam, kam meita potlaban bruhtees gaddis, fchis S. nodoms eet pee firds; wehl laipnaks palidams, wifsch eeluhds S. uf tehju. Jaunais eemihneeks neleekas wis diwreis luhgtees, pateizas un tulit eet lihdsi. Pee galda fehshot, postifjons eenahf ar wehstuli, adrefetu S. lgam. Schis, atkaidis postifjonu, atplehsh wehstuli, patis preekschu to klufam islafa, tad ari ziteem pee galda fehdetajeem lasa preekscha. Wehstuli rakfa kahds drougs is Rigas, wehstidams, ka flimā krusmahte mirdamo, sawu namu, kas 10,000 rublus wehrtiba, atwehlejufe fcham — S.; bet mirejai efot uf mahjas 2000 rublu aifnemti no kahdas Schihdu beedribas, kurai drihs laifa ja-akdodot, tadehl lai wifai nekawejotees. Tani wakarā S. bij labu eefpaidu wifa Sch. familija atfahjis, un pehz mas deenahm redseja jau Sch. jaunfunds jo beehi

kopā ar S. Bet kahdu deenu ta loti noslumuse fehdeja sawa istabina, jo S. bij isfahdrojis, ka wifnu ftrahngi mihlelot un butu labprahst prezejis, ja waretu dabut finamā wajadiba 1000 rublu aifnemtees. Par droschu waret labprahst atfahf sawus „fella panihrus“ un wif, ari isfahfchot wehlesi, un ja ari tad wehl neizot, lai brauzot winaam lihdsi uf Rigu. Kahdu isfahdrofchana Sch. isfsei pawifam newajodseja, jo ta winaam pilnigi tizeja, bet tehws, ja tehws, tos bij fihfies fkopulis un negribeja no naudas aifdofchonas neka dfrdet. Sawas flunjas meita nu greefahs pee mahtes un tai nu ori teefcham isdewahs, tehmu fahdeem wohrdineem peerunot, lai meitu nedarot nelaimigu, ta ka tas beidst apfahfahs dot naudu, bet til tad, kad kahdas buschot nodfertas. S. par to loti preezigs un fahf fagatawotees uf kahdam: postelle pee litografa „uf prezhameeluhgichonas kahrtis“ un pee setta koleja mihlakai setta aprozes un aufkarus. Bet kad kahda wakarā pee tehjas galda fehshot, eenahf jawns zilweks, kuresch Sch. familijai lobs draugs un teek ar leelako laipnibu ufneems, tad otra deenā S. isfala mihlakai sawu fchahbichanos un taifas atfahf Kaunu, jo wakar wakarā efot parahdijees, ka fcha puhles buschot weltigās. To dfrdot, jaunfunds raudadamo aifset pee mahtes un isfahftra tai notikumumu. Mahte dara tehnam finamu, tam paleek meitas schehl, tadehl wifsch leel fahf S—am, ka jau wirts fahfahm, proti, ka jau prezibu deenā, dofhot winaam woj meitai 1000 rublus „puhra naudas“. Scho wehsti dabudams, S. no wirtā gala gan wehl bij wecnaldfigs, bet pehz palifa meera. — Prezibu deena bij fahf, wif fahabfufchees un bruhtees pahris fehdeja pee galda, kad wezais Sch. eeradahs ar 1000 rubleem, tos meitai pafneegdamas, un tad ari fehdahs pee galda. Mahite bij notureta. Dofchi danjoja un dafchi wada farunas. Bet preekem drih bij gals. Kad kofijas galda bij fahf un weefi fahla lastees pee fltās lastes, weefi reds bruhsti ftrahdelelot no weenas isabas uf otru, un tad atkal pa fehtu, pehdigi bruhfgana isfaba, un tur meflejamā mihlakā weeta, atrod — wehstuli, kura fahweja rakfists: Wifseem weeseem: „wefeli ehdufchi“, bet peemiltai jaunfunds: „daudis laimes!“ To isfahfufe, wina pakrht gar semi un nogihbi. — Wina fawemtos 1000 rublus bija nodewuse sawam bruhfganam un tas or teem aiflaides projam. Ar to, ta protams, ori prezibas preeki bija beigti. (B. B.)

Politikas pahrfkats.

Riga, 23. janwari 1884.

Wahzija fchim brihcham wifas farunas un fpreefchanas grosas gar eefchfagahm leetahm. Tautas fainneezibas padome, kura Berlinē notureja sawas fehdeschanas, pahrfpreedama no waldibas preekscha zelās strahdneeku apdroschinas lifuma pamata pawedeenus pret nelaimes atgadijumeem, sawa pehdija fehdeschana, igahjuscho pirddeen, peenemufe fchos lifumus ar wifseem pret weenu bolfu. Miniftris Wotkers pateizees fchai fapulzei waldibas wahrdā, peefshmedams, ka ir furplifam ta wareschot parahdit sawu labprahftibu un darbibu. — Wahzu reichetago nahfoshā fehdeschana bus isfpreefchana par preekschlifumu, atkal eewest pahrfuhdibas teefas eefahdes preeksch wifahm kriminaleetahm. Pehz tagadejas teefu kahrtibas japaleek meera ar weenas teefas fpreedumu, pahrfuhdida pee kahdas augstas teefas naw atkauta. — Wismarke, kas pafahwiti par to gahda, ka fadsihwe teel nospeefis semato fchiku fahwoflis, pagahjuscha godā iswedis zauri kahdu lifumu, kas apfpeesh un aprobescho amatneezibas un zitu weikalu brihwibu. Ta peemehram tika eewesta tahda fahrtiba, ka firtogataji pasihgeem, kas zelo apfahf prezes peedahwadami, wajag polizijas atwehleschanas, kurai jaismekle, waj teem naw kahda nefehshista flimiba u. t. t. Saprotama leeta, ka neweens zilweks nejutifees femifchfi pagodinats, kad zaur tahdu usfpeefchonu jafawjas ismekletees. — Nelaika tautas weertneeka Lasera lihks pahrfweis no Amerikas Berlinē un paglabats tureenes Schihdu fapds. Lasers peedereja pee Schihdu tizibas, talab ari behru fwinejums eepreeksch wina paglabafchana notika jaunaja finagogā. Pee behru fwinejumu un pee behru gahjeena peedalijufchees daudis laufchu. No tautos weertneekem weeniga runa bijufe no Dr. Kappa, kas runajis saweenoto liberalu wahrdā. Schis semes flehpi guldinats wihrs wifu sawu eefpehju bija panahjis tikai zaur saweem gara fpehkeem. — **Aufstro-Ungarija** fchimis deenās pahrfpreeda kahdu preekschlifumu, kuresch pagehr, ka Wahzwaloda tiftu isfludinata par Auftrijas walfis walodu. Schim preekschlifumam fipri pretujufchees sawe-notee konferwatimee un Slawi, eemehrodami, ka wina peenemot waretu iszelties dafchadas neparifschonas. Pehz gaealohm debatem tika atraiditi wif preekschlifumi, kas ween fihmejahs uf walodu jautajumu; warbut tas ari bija wifu gudrakais zefch. — Kamehr nogalinats flepenas polizijas eerehdnis Blehs, dafchad awifes ufzije

juščas padomu, lai Austrijas valdība arī izdotu ihpa-
fšu sociālistu likumu, kāds Bahzija eewests jōu no
1878. goda. Bet ziti atkal peerahdijufchi, ka Austrijai
fēwifchka fozialifchu likuma nēmas nēwajogot, jō no 1869.
gada jau pafahwot kāds likums, peh3 furo waldbai
ēfot teelu leelā mara dota par walhīs ahfahrtigohm bu-
fchunābm. — Franzijai fchīm brijfcham nāw nēlahdās
weifmas bijis Tonkīnā. Bet arī Kīneefchu waldbai nāw
lihds fchīm nēka darījufe, nāw pat nē atklati kāhdūs
draudu wahrdūs iffajijufe pret Franziju. Ja tā nopeetnī
domatu eefahlt fāru ar Franziju, tad tā gan to butu
darījufe. Tikai tas gan tizams, ka Kīneefchi flepēni
fuhrijufchi kāhdūs fāru pulkūs preekfch Wakninas aif-
fahwēfchōnās. Zaur to arī iffahdrojās, kalab Franzu-
fchu fpehls fchīm brijfcham wehl nēufbruhf Waknīnai,
bet nogaida jaunūs palhga fpehls if Franzijās. —

Franzijas deputatu nams, kauschu fainneezības behdi-
gus apfahklus pahfpreesdams, nolēhmīs ruhpetees par
frahdneeku fahwolla pahrlabofchānu un peerehmīs Kle-
manfo preekfchilumū, eezelt ihpafchu komifiju, kas loi
pahraudfitu walhīs fainneezības bufchānās. — Wianu
nakti atrāfi pēe fēenāhm pēeffti ufaizīnājumī, kas fku-
bīna, lai fērotees pēe eeroftchēem wif tee frahdneeki fūrē
tagad fahw brijwi beš darba. — No Egiptes nāhft
fīnās, ka Anglu generalā Gordons nēfen arpalal nō-
nāhjis ūnuanās pilfēhtā un nō tūreenes fuhrijās prā-
weetīm wehfiuli, to ufaizīnādams, wifūs fawangotūs
Europeefchūs palāfi brijwi. Gordana tuwafais meh-
rīs tagad ēfot tās, atfwabināt Sinfatās un Tokarās
pilfēhtās, kas gan wehl atrodās Egiptēfchu fāru pulko
rēlās, bet iraid nō dumpīneefēem apenfhtās un teel fīpri
fpaidītās. Generalā Bakers pafchā ar 1600 faldateem

deweēs zēlā uf Tokaru, lai fchō pilfēhtu atfwabinātu
nō aplenfchānās. — Anglijās miniftru komiteja, kā
daschās awifēs fīrojufchās, ēfot nolēhmufe nō parla-
menta iluhgtees kredītu nō 2 miljoneem mahz. fērliāu,
lai wāretu nozeetīnāt tīklab eefchēmēš, ka arī fāwu
koloniju oštās. (J. Journal de St.-Petersbourg.)

Waffawas Latw. studentu palihdsibai
eemāfaja: S. W. jēdie if Emburgās 70 kap., J. St.
fēs 1 rbl., K. Tr. fēs 1 rbl. un zaur Kr. Lermana fgu
nō kāhdās lohfchū partijas 105 kap. Ar fēnāfēem
50 rbl. 65 kap. B. S. administrāzija.

Atbildigs redaktors: A. A. Silijs.
Дозволено Цензурою, 24. Января 1884. г., Пера.

Sludinājumi.

Atklasta wehstule.

Wifus tās, kas pēe manim, waj nō wafchi per-
fōnd waj zaur rāfšu, fāwūs wafēfējumūs uf tā
fauktu „Latweefchu Wifif“ wēdāwāt raudfijufchi un
ja wābut wehl uf wēfēfchu to mehginātu — daru
zaur fchō wfanīgūs, ka fchāhdūs wafēfējumūs uf
mīnētō awifē nēpawfchām nēwēcēnēu, — bet turēretim
teem dēdu wēta wāwīra fūrwi.

Wēfēfēme Wafēfēfējūmī uf Latweefchu ištēnēem
tautifkēem laifkrafēem manī wāgōdīnās un fāwō
lātā ar augfzēenību wērtim nēmfchā. Šchā gada
wīnceē nūmūrē, nō teem wafēfēem wēcēnēu wehl dō-
bonāmī.

S. Weinbergs,
weefzīgās ihpafchēēfē,

Zeļgawā, pēe Latw. bāfū.

Rīgās Latw. beedriba. Swehēdēem, 29. janwārī 1884. wūlkt. 1 wēh3 wūfd. general-sapulze.

Deznās labrtība:

- 1) Pahrfkātē par beedribās darbofchānās 1882/1883.
2) Nēwībētū pahfpreesdams.
3) Rūnās-wīhru fpreeduma awifpīrīnāfchōna par fāhdū
rūnās-wīhru.
4) Rūnās-wīhru zēfchānās.

Rūnās-wīhri.

Sagatawofchānās fkolā preekfch gimnāfijāhm, kā atrodās Peterburgās ūhr-Rīgās Kalku eelā Nr. 8, Wrahku Martīnfonu nāmā, wehl teef fkolēni ufaemti. Aprīnka fkolotājās S. Korn.

Wifadus darbus pēe fudmalāhm (Dfīrnawāhm), kā damfa, ūhdēns un wehja Dfīrnawū buhwēfchānu nō wēzalahm lihds wifjannalahm ēēafifēm un zītu palihga wafchīnu ēērhfofchānu fudmalās, kā arī ēērtēt preekfch labāko Waf- fawās miltu iŕgatawofchānās (Hōhmūllere); tāpat arī wifumfchās iŕlabofchānās un pahrlabofchānās pēe fudma- lahm ūfēmāns un ūdara Wilhelms Bulwāhns, fudmalū buhwēfchāns, Peterburgās ūhr-Rīgā, Kōfpi- tālu eelā Nr. 17.

Rūpat tīka gatawa Botanika tautās fkolāhm un pafchmahjibai. Gēmentar-furfō. Sarāfifijā J. J. Ikters. (Pufchfōla ar dāwīd fchū jūncēm.) Wafchā 50 fap. Rīgā, Puhzifchu Gedertu u. bdr. apgōhdībā. Šchī grābmātā, dēwtā uf gīhba wāwīra, ar fāifēem ūbīdēfjūmēm, nēwēem ar fāwū ahrijū ad- gēbrū wafchō Latweefchu rāfēfēfchū, beš fārāf- fijūmīs wēgīl fōrōtāmā wālobā, pēe tam ēēwēbroi wif jūnāwēē īfēbēfijūmī fchājā fāhdū walhīs lātā un wēfprāwēē wrafifkēē wēfēfēfchūmī, to wādara jō wāfīklamū un dērijū nēwēem tautās fkolāhm, beš if fātrām fēmtōwīm un fāhdū walhīs zēemītajām.

Semfopjeem pēefolu pahrdot fchāhdūs grūntgabalūs: 1) mūfchū, kas atrodās Wōgītēmās gūbernā, Dē- fchānfōfōs apērtēfē, par 23,000 rūbēem; 2) mēfchā gabalū, teelu 164 dēfētīnās, kas atro- dās Wīrēfchās gūbernā, Pōlozās aprīnki, par 5000 rūbēem; 3) mūfchū, 33 dēfētīnās azamās fēmēs, 5 1/2 dēfētīnu ūwām, 32 dēfētīnās mēfchā un wāwāf- fchāhm ēbāhm — Wīēfchās gūbernā, Pōlozās aprīnki, par 3500 rūbēem, un 4) mūfchū, 12 dēfētīnās azamās fēmēs, 3 dē- fētīnu ūwām, 10 dēfētīnās mēfchā un jūnās ēbtās, par 1000 rūbēem. Adwōkātās K. Kālnīfch, Pērlājā Zēhlābā eelā, Nr. 4.

Baltijas Semkopis lihds ar Peelikumu

īnāhls arī nāhfofchā 1884. gadā, ufahldams fāwu 10. gada gabīumu. Wafchā „Semfopi“ it ihpafchi dabūs
weetu rāfši par semkopību, fāimneezību, fādfīhwi, wēfēlības fōyfchānu, fīnību, pōlītīu u. t. t. Peelikumā bus
fāhfti, fīnību drūfks, īchīs un tās, dējōki u. t. t. Pēepalihdēfchānu tāfīnī pēefolijufchi wifulabāfēē Latweefchu
rāfēnēēfē. Sawāi tautāi Semkopīs arwēenu bus fīngrīs aifstāhmīs.

Wafchā ar pēefuhfifchānu par wafū:	Wafchā beš pēefuhfifchānās Rīgā:
ar Peelikumu par gadu 3 rūbē. — fap.	ar Peelikumu par gadu 2 rūbē. 50 fap.
beš " " " 1 " 60 "	beš " " " 1 " — "
ar " " " 1/2 " 1 " 60 "	ar " " " 1/2 " 1 " 30 "
beš " " " " " 85 "	beš " " " " " — " 55 "

Peelikumās wēem par gadu ar pēefuhfifchānu 2 rūbē, beš pēefuhfifchānās 1 rūbē. 50 fap., par 1/2 gadu 80 fap.
Ūfēfēfchānās fānēm Rīgā: Balt. Sem. efpēdīzījā, ūhr-Rīgās Kalku un Dfīrnawū-eelās fūbrī Nr. 14, Puhzifchu Gedertu
un beedra grābmātā wāhdōtāmā, beš tam wehl Kāpēfina, Zēbītes, ūhrbergā un Rūnbergā grābmātā bōdēs un wifās zītās wēētās,
fūr wēhru itā īdālītās. Zeļgawā: Wēfchōrnā, S. Allūnānā un J. Zēgerā gr. bōdēs un S. Wēinberg fga wēefzīzā Zeelā-eelā
Wāufstā: Allūnānā un Wēlmanā gr. bōdēs; Wāhrbēlē: Wēēdīfchā bōdēs; Rēepājā: ūfēfina gr. bōdēs; Sāfmatā: wrahku
Grāufdīn gr. bōdēs; Tāfōs: Wōlōufchēwēfka gr. bōdēs; Tūkumā: S. Wāumānā gr. bōdēs; Zēfāhrtādē: Krotīnā gr. bōdēs;
Zāunēlgawā: Šchwābēs gr. bōdēs; Wēntāpīlē: Rīēsā gr. bōdēs; Zēhftis: Rēepīnā gr. bōdēs; Wālfā: W. Rūdōlfā gr. bōdēs;
Rūjēnē: ūfēfne gr. bōdēs; Wēnzēdēs: Sēfēfmanā gr. bōdēs; Rānā pēe wāhīs fīrīwēerā Wēira, Dfēhrbēnē pēe fīrōtājā
Gwērdā, Jāwū-Wīfēlā pēe fābrīfātā Dānje, un wifās wāgātū wāhdēs, fīlōs nāmōs u. t. t.

Semkopīs ir fīpri īplātīs un teel īfuhfītīs dāwfs ēfēmpārōs, tābēht fludinājumūs tānī nodrukāt loti wēhrtejas.
Kōē 10 ēfēmpārōs uf wēenu adrēfē awifēllē, dābē 3 11. par wēht.

Administrāzija.

Rīg. Latw. amatn. pal. beedr. krahfchānās un aifdofchānās kaffe tagad atrodās ūhr-Rīgās Kalku un Zūhmann eelās fūbrī Nr. 21, 1 tr. Tādēk tā kaffe darīfchānās ūwri wāwāfēfchāhīs, dīēkifā nēlēmūfē tūpīlām 2 rēif ūdēfā notūrēt wīlīgās fēh- dēfchānās, wīrēdēem un zēturēdēem nō wīkt. 7—9 wāfārā; beš tam teel fāwū dēem nō 10—11 preekfch wūfd. nōgūbījūmī uf augēm wērtē nēmt. beedru dāfības nādas un jānī beē- dri pēēnēmti, ka arī wifadās wāwāfchās fīnās un īfēfāhdēfjūmī wāfēgēti. Dīrēfzija.

Gatawus kungu apgehribus wifjannālōs mūfūrōs nō eefch un ah- fēmju drehbēs, par wifēhtalahm zēnāhm pahrdōb Chr. Lermanis, Rīgā, teelā Kāleju eelā Nr. 21. Wafēfēfchānās fābrīgī īŕgatawō.

Postlabān kā fōrēhmām wrahwū fuh- tījūmū albumu wifādōs lē- lumōs un dāfchādōs mūfūrōs. Wā- rēlīkt eefchā lēelās un māsās gīh- mētēs. Zēem. pīrjēem pēēdāhwā- fām par jō lēhtāhm zēnāhm. Puhzifchu Gedertu u. bdr. ūhr-Rīgās Kalku eelā Nr. 14.

Rūpat tīka gatawa: Ihsa geografija pagāfā fkolāhm. Sāfāwōjīs K. Kōwmanīs. Wafchā 20 fap. Apgōhdātājās Puhzifchu Gedertu un beedris Rīgā, ūhr-Rīgās Kalku-eelā Nr. 14. Smalli maltu gipfi, labāfēē mehfti preekfch āhbolīnā un pah- fchū augeem, pēēdāhwā J. C. Zelma gīpfa fābrīkā Rīgā. Wēēlās Rēhnīnā un Kābrīkā eelās fūbrī.

J. Bürgermeistera tehrauda pretfchu bode Rīgā, Lehgeris nō wifl. Anglu un Wāhzu amatneeku rihkēem un greefchamāhm lēetāhm

preekfch dīfchēerēm, kāfēēm, fīelmafāreem, mūzēnēēem, mēldēerēm, fūrpnēēem,
zīmmermānēem, dābrīnēēem, fīrōdēerēm, gēhrmānēem, klēmpnēerēm u. t. t.
Rīnka, dēhls, Dfīrnawū un ūhrēhrf-fāhgi nō J. Rēnjon un beedr. Šchēfīldē, Kā-
fēju wēfchās, lāfās, fīrōhufīkt, ābmūrī, klupes un fīrōwū greefchānēē dīēfchī, wiflābāfēē kāfēju un
atfēhgu kāfēju wīkt. Wiflābāfāis lēētās, brijū, fēderū un preekfch-tehrauds. Zēhlābā
ūhrfchān un Wāhzīs fāhles, labības un zītu jēb atwāfū īfāwētēs Zīnāfchū brūēktī un gālobīnās.
Ūgātū fīrwi. Wāldās, fēfchās un fūwōmāfchī, fīrōdēru un dābmū fchēlēēē un dīēfēlēs. Zījūnētī
ēēmāfēerēi wāhrāmēē trāufi, īfīnētēt fōwāi, ēhdāmās, tēh3 un fīelēmās kārōtēs, dīēfē un mīfchū mēē-
fēri un plēfēfēri. Jōfō J. S. — J. Šchārfchīngā fūrpnēēku nāfchū wēēnīgā wāhdōtāmā Spegfchā-
mās, ēē-āfōmās un fēhētē atfēhgas, — māhju, būrnū un loqu ūfālumī, — nāglās un fīpēs. Lōwū,
fīrū un fūwū fēhēs, beš tam arī fēhdēs nō kātrā gāzāmā un rēfūmā. Wāfēerēt, īfānētēt, jāwūfdrābā
mīfchū un plācēerēt fīrū rīhtū ūfālumī, Balti un mīfchū ūwāhrūktī un wīfēem pēēdrūmēm.
Rā lībōf fchīn, tā arī uf wēfēfchū uf tam zēntīfchōs, tīkāt tābē wiflābāfābē wējēs pahrdōt, lai
wāretu fāwūs zēem āndēēlēs drāwūš tīl lēhtī un tīl lābī kā eefpēhjam, āpēēnēt, lai zaur to wāretu
wīan ūfīzībū ūfūrēt un wāwārot.
Ūfēfēfchānās zaur rāfšu teel ābri un āfūrātī īfīlītās, un lābrāht āpēēmōs tāhdās wējēs, kas
nēbutu pēh3 wēhlfchānābē īfūfītās, atfā wābrīfīt.

J. Bürgermeister,

tehrauda pretfchū bode.

Puhzifchā, Dīhrikā, Kāpēfina un Allūnānā grābmātā pahrdōtāmās dabujāmā jānā kompozīzija: Pēē ftrāntīnā. Dfēfma (altām wāj baritonām) ar klāwēerū wāwādījūmū, komponētā nō Drāwūēfka. Wafchā 20 fap.